

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

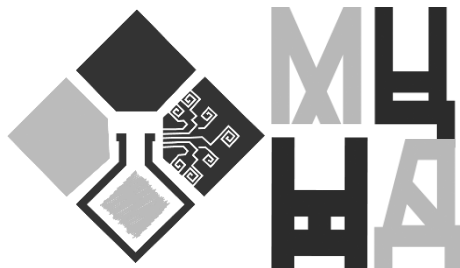
19 ЛИПНЯ 2024 РІК

М. МИКОЛАЇВ, УКРАЇНА

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ

| 19 липня 2024 рік
м. Миколаїв, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2024

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Зрада С.І.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 45 від 18.07.2024 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 60 від 05.01.2024**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

П 78 **Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень:** збірник наукових праць з матеріалами VII Міжнародної наукової конференції, м. Миколаїв, 19 липня, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. — 174 с.

ISBN 978-617-8312-38-1

DOI 10.62731/mcnd-19.07.2024

Викладено матеріали учасників VII Міжнародної наукової конференції «Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень», яка відбулася 19 липня 2024 року у місті Миколаїв.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2024

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2024

ISBN 978-617-8312-38-1

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ПРИ АНАЛІЗІ
ФАКТОРІВ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ
Бушинський Є.В..... 9

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

ГРУПУВАННЯ ВИДІВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ ПРИ ПРОВАДЖЕННІ
ПІДПРИЄМСТВАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ
Ємельянов О.Ю..... 11

СЕКЦІЯ III. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

UKRAJNA NEMZETI SZÁMVITELI STANDARDJAINAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA A
NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOKKAL A TÁRGYI ESZKÖZÖK
SZEMLÉLETÉBEN
Markush Noemi..... 14

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ НА ОСНОВІ
ЧИСТОГО ПРИБУТКУ ВІД ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Сук П.Л. 18

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ У ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА
Хамула О.М..... 22

РОЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ЗАПАСАМИ
ПІДПРИЄМСТВ
Гайдучок Т.С., Абрамова І.В., Цимбалюк І.С. 24

СЕКЦІЯ IV. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ
НАДРОКОРИСТУВАННЯ
Оринчак О.М..... 28

СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ З ПЕРЕРОБКИ ВІДХОДІВ ТА ВТОРИННОЇ СИРОВИНИ Мальований Г.О.	30
ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ Колесников Є.О., Кубіцький С.О.	32
УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Бондаренко Д.В., Самофалова Т.О.	39
УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В ПРОЄКТАХ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ: ВИКЛИКИ РОБОТИ З ВОЛОНТЕРАМИ Федотов Д.Ю.	42
ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СИСТЕМИ Гордієнко О.С.	44

СЕКЦІЯ V. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

SOFT POWER & SMART POWER & HARD POWER МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН Гладкий І.Я.	47
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ПРЕФЕРЕНЦІЇ ПАРТІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА РОЗВИТКУ (ТУРЕЧЧИНА) Садовий О.С.	49
ТРАНСФОРМАЦІЯ КОНЦЕПТУ СТАБІЛЬНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ В БЕЗПЕКОВОМУ ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ Головень Ю.Є.	51

СЕКЦІЯ VI. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ELECTRONIC LEGAL PROCEEDINGS: HISTORY OF ITS EMERGENCE AND IMPLEMENTATION IN UKRAINE Koval Y.O.	55
АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ, ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ Махнюк К.	57
ІНСТИТУТ ЗАХИСТУ СВИДКІВ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ Бурдоль В.В.	59

ОТРИМАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ВИЯВЛЕННІ СЛІДІВ НІГ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ І СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ Грецьких О.В.	62
--	----

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ГРОМАДЯНИНА Шарафін О.В.	69
---	----

ТЕОРІЯ ПОКАРАННЯ В ПРАЦЯХ ПРИХИЛЬНИКІВ ПОЗИТИВІСТСЬКОЇ ПАРАДИГМИ ПРАВА НАПРИКІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНІ Тороп М.О.	71
--	----

СЕКЦІЯ VII. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЕНЕРГЕТИЧНИХ, ТРАНСПОРТНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ВІЙН ТА СУЧАСНИХ КОНФЛІКТІВ Половенко В.М., Боков О.В., Дегтяр О.А.	74
--	----

СЕКЦІЯ VIII. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФАУНИ КОМАХ У ПАРКАХ М. ХАРКОВА Дехтярьова О.О.	78
---	----

ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ У ПОЛТАВСЬКОМУ РЕГІОНІ Березовський К.С., Благодарь К.С.	83
---	----

СЕКЦІЯ IX. АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

ІНТЕНСИВНЕ ВИРОЩУВАННЯ СУНИЦІ САДОВОЇ ЗА ТЕХНОЛОГІЄЮ NGS Ващенко Е.Є.	86
---	----

СЕКЦІЯ X. ЗАГАЛЬНА МЕХАНІКА ТА МЕХАНІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ

IMPROVEMENT OF THE MAIN MOVEMENT DRIVE OF A ROTARY AUTOMATIC MACHINE BASED ON THE GENEVA MECHANISM WITH TWO CRANKSHAFTS Kolomiets A.B., Holdak L.B.	88
---	----

РОЗРОБКА РЕЖИМІВ НАПЛАВЛЕННЯ ДЕТАЛЕЙ ПІДЙОМНО-ТРАНСПОРТНОГО ОБЛАДНАННЯ ПОРОШКОВИМ ДРОТОМ Кассов В.Д., Турчанін Д.М.....	93
---	----

СЕКЦІЯ XI. ЕКОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

КОНСТРУКЦІЯ, ПРИНЦИП РОБОТИ УСТАНОВКИ «ПЛАЗМОН-3» ТА ГОЛОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАЗМОВОЇ УТИЛІЗАЦІЇ МЕДИЧНИХ ВІДХОДІВ Ващенко В., Кордуба І., Ненсі Махмуд алСаїдХафез	95
--	----

СЕКЦІЯ XII. КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ REACT.JS ДЛЯ РОЗПОДІЛУ ПРОЕКТІВ Ананченко В.В.....	99
---	----

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ З РОЗРОБКИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ Іванина В.Р.	104
---	-----

СЕКЦІЯ XIII. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

HEURISTIC MODELING IN DECISION-MAKING IN COMPLEX DISTRIBUTED SYSTEMS Komleva N.....	108
--	-----

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ (ШІ) І МАШИННЕ НАВЧАННЯ (МН) В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ Лобецький А.М.....	111
---	-----

СЕКЦІЯ XIV. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

ВІСЕНТЕ БЛАСКО ІБАНЬЕС В УКРАЇНСЬКОМУ ПРОЧИТАННІ КІН. XIX – 20-30 РР. XX СТ. Якимович (Васильців) Я.Б.	114
---	-----

ГЕРМЕНЕВТИКА ПРИХОВАНОГО ЗМІСТУ: СПЕЦИФІКА МОДЕРНОЇ ПОЕЗІЇ САМОСЛАВА ЖЕЛІБИ Ляшко С.В.....	121
--	-----

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Стахмич Ю.С.	124
--	-----

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО ПУБЛІКАЦІЙ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ: ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНИЙ І ЖАНРОВИЙ АСПЕКТИ Руденок В.В.	126
---	-----

СЕКЦІЯ XV. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ТА БОГОСЛОВ'Я

ДОКТРИНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІРОВЧЕННЯ «БІЛОГО БРАТСТВА» Бернацький В.В.	128
---	-----

СЕКЦІЯ XVI. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

ГРОМАДСЬКІ ТОВАРИСТВА: СУТЬ, ОЗНАКИ, ФУНКЦІЇ Марущак Є.М.	131
---	-----

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ МАРКЕТИНГОВИХ ФАХІВЦІВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ Коверга Д.О.	134
--	-----

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ПРИКЛАДІ БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ Слива І.В.	136
---	-----

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРОВАНОГО УРОКУ З МАТЕМАТИКИ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ Хамуляк Х.В.	139
---	-----

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКА В ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ Шостак О.О., Гуц Б.Р.	141
--	-----

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Михайлюк Є.М.	144
---	-----

СЕКЦІЯ XVII. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

КЛІНІЧНА ОЦІНКА РИЗИКУ В ПОВЕДІНЦІ ПІДЛІТКІВ Марчук Р.П.	146
--	-----

СЕКЦІЯ XVIII.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ ТА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ТРЕНУВАНЬ У СКЛАДІ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ІШЕМІЧНУ ХВОРОБУ СЕРЦЯ

Зайченко О.В., Колеснева А.М. 148

СЕКЦІЯ XIX.

ІСТОРІЯ, АРХЕОЛОГІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

МЕМОРІАЛЬНА СКЛАДОВА МУЗЕЮ ЗАПОВІТУ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Кухарєва Н.М. 150

СУЧАСНА АРХЕОГРАФІЯ ЯК МОДЕЛЬ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Маврін О.О. 155

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ АРХЕОГРАФІЧНИХ ОСЕРЕДКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.: ДИНАМІКА РОЗГОРТАННЯ ЕДИЦІЙНОЇ РОБОТИ

Ковальчук О.О. 158

СЕКЦІЯ XX.

АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО

ПРОЕКТУВАННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Сандік М.А., Сандік О.П. 163

СЕКЦІЯ XXI.

КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО

ПОНЯТТЯ «КОРЕКЦІЇ ТІЛА» В ХОРЕОГРАФІЇ

Качуринець С.Є. 168

РЕАЛІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОГО АНАЛІЗУ ХОРОВОЇ МУЗИКИ

Качуринець Л.В. 171

ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКА В ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ

Шостак Ольга Олександрівна

канд. філол. наук, старший викладач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Гуц Богдана Русланівна

здобувач вищої освіти педагогічного факультету
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Загальне недорозвинення мовлення (ЗНМ) – це складний мовленнєвий розлад, при якому зазнають порушень усі компоненти мовленнєво-мовної системи – звукової, лексико-граматичної та семантичної сторони – в дітей зі збереженим слухом та інтелектом. До основним ознак ЗНМ зараховують: пізній розвиток мовлення, мізерний словниковий запас, постійне відхилення від граматичної норми, помилки у вимові, порушення фонематичних процесів.

На думку М. Кляп, обмежений словниковий запас дошкільників із ЗНМ пов'язаний не лише з порушеннями мовлення, а й з особливостями їхньої пізнавальної діяльності. При ЗНМ спостерігається нестача мовленнєвої активності та інших психічних процесів. Діти з тяжкими мовленнєвими патологіями, які мають ЗНМ, не здатні враховувати специфіку лексичної системи, у них не сформована морфологічна структура слова [2].

Загалом на сучасному етапі лексико-семантична сторона мовлення в дітей дошкільного віку із ЗНМ має такі характеристики: обмежений обсяг словника, проблеми з оволодінням значенням слова, словотворенням, що впливає на бідність лексикону, наявність парафазій, труднощі в опануванні синонімами, антонімами, у засвоєнні лексико-семантичних зв'язків слів. У дітей спостерігається своєрідність лексики, а процеси узагальнення та абстракції недостатньо розвинені. У процесі створення мовленнєвого висловлювання спостерігається порушення процесу тематичного і семантичного вибору слів.

Як зауважує О. Олефір, пасивна лексика в дошкільників із ЗНМ домінує над активною, слова з неї дуже повільно переходять в активний словник. Типовою особливістю ЗНМ є те, що діти не використовують набір слів, яким володіють [3]. Н. Кабельнікова вказує, що мовленнєві здібності в дошкільників із ЗНМ сформовані на доволі низькому рівні, що відображається у слабкій диференціації лексики [1].

Кожен рівень мовленнєвого розвитку, у тому числі й сформованості словника, при його недорозвиненні має свою специфіку, яку описала Є. Соботович [4].

Рівень 1. Вербальні засоби комунікації практично повністю відсутні або розвинені. Активний словник включає в себе невелику кількість повсякденних слів, які дитина не вимовляє чітко, лепетні слова, звуконаслідування та звукові комплекси. Ці слова і фрази позначають певні об'єкти та дії. Дитина часто замінює назви об'єктів та дій. Дошкільники з I рівнем ЗНМ використовують паралінгвістичні засоби спілкування. Граматичні відношення в мовленні не застосовуються. Мовлення дітей із I рівнем ЗНМ зрозуміле лише за особливих обставин для оточуючих.

Рівень 2. Мовлення стає дедалі сформованішим. З'являється фраза, але вона все ще фонетично і граматично спотворена. Словник стає різноманітнішим і

розширюється. Дитяче мовлення вже містить різні лексико-граматичні категорії слів: іменники, дієслова, прикметники, вигуки, займенники. Проте діти ще не знають багатьох слів, що відносяться до тварин та їх дитинчат, частин тіла, одягу, меблів та професій. У словнику прикметників не вистачає слів для позначення форми, кольору чи матеріалу. Слова часто вживаються дошкільниками в дуже вузькому значенні. Діти із ЗНМ II рівня можуть вільно відповідати на питання щодо картини, пов'язаної з родиною, відомими явищами навколо них. Мовлення вирізняється аграматизмами. Розуміння мовлення у випадку ЗНМ II рівня неповне, оскільки багато граматичних форм недостатньо диференційовані.

Рівень 3. Попри значне кількісне зростання словникового запасу, діти мають неточні знання та недостатнє продукування низки граматичних і мовних категорій. Дошкільники із ЗНМ III рівня використовують усі частини мови, а іменники та дієслова найкраще представлені в їх активному словнику. У мовленні мало прикметників, тобто слів, що вказують на якості, характеристики предметів. Однак діти можуть вільно називати те, що їм відоме із зорового досвіду. Основні лексичні помилки в дітей із ЗНМ III рівня – зміна назви, певної частини предмета, назви предмета, зміна назви професії. Діти дошкільного віку із ЗНМ III рівня не вміють користуватися словотворчими прийомами, що ускладнює використання різних слів.

Рівень IV. Дитяче мовлення характеризується вираженням недорозвитком лексичних та граматичних структур у простішій формі, а також фонетичним і фонематичним недорозвиненням. Діти мовчать, у них мовлення не розвинене належним чином, відзначаються незначні порушення всіх компонентів мовленнєвої системи. У мовленні представлені окремі слова, що позначають назви тварин, професій, простежується суміш родових і видових понять, заміна слів, подібних до ситуації. Порядок слів у реченні порушений. На загал спостерігається обмеженість словникового запасу, також помітне переважання низки пасивної лексики над активною, неправильне вживання багатьох слів і їх заміни, відсутність сформованих семантичних полів.

Дошкільники із ЗНМ можуть вживати недоречні слова, використовувати неологізми, значення яких не здатні пояснити. Слово засвоюється дітьми ізольовано від контексту. Так, у свій час Є. Соботович відзначила, що діти із ЗНМ не відразу починають використовувати слова, які вони вивчили на занятті в ситуаціях мовленнєвого спілкування, а якщо ситуація змінюється, то вони не вживають слова, які їм знайомі [4].

О. Олефір пише про недостатню диференційованість значення слів у дітей із ЗНМ. Часто норми користування словом виявляються недостатньо засвоєними дошкільниками. Мовлення таких дітей характеризується великою кількістю вербальних замін [3].

Дитина замінює слова, що базуються на звуковій схожості або семантичній близькості. За спостереженнями М. Кляп, семантичні заміни тісно пов'язані зі ступенем розвитку дитячого мовлення. Чим нижчий рівень мовленнєвого розвитку, тим більше замін одного іменника на інший трапляється в мовленні дошкільників [2]. Чим більше слів у лексиконі дитини, тим успішніше вона добирає правильні слова. Психологічний механізм заміни одного слова іншим – це порушення вибору слів із багатьох. Є два способи знайти слова, зазначає Н. Кабельнікова: перший – дібрати схоже слово з пам'яті. Цей процес зазвичай відбувається поза свідомістю, тому що автоматизований [1]. Другий спосіб розв'язати проблему пошуку правильного слова – це розробити процес диференціації слів. Причини порушення правильного вибору та вживання слова полягають у невеликому словниковому запасі, недостатньому

використанні семантичних відмінностей слів, а також у відсутності набору семантичних еквівалентів. Проблема вибору слів пов'язана з тим, що діти із ЗНМ недостатньо усвідомлюють різні значення даного слова.

Формування смислових полів у дітей дошкільного віку із ЗНМ відбувається із затримкою. Семантичні поля мають невелику та обмежену кількість семантичних зв'язків. Дошкільники упродовж тривалого часу не відчують різниці між ядром та периферією смислового значення слів і не використовують слова належним чином. Відтак процес систематизації лексики та організації семантичних полів у дітей дошкільного віку із ЗНМ недостатньо розвинений [3].

Таким чином, розвиток словника – один із ключових напрямів корекційної роботи з дошкільниками із ЗНМ.

Список використаних джерел:

1. Кабельнікова Н. В. Первинне недорозвинення мовлення у дітей (клінічний, психолінгвістичний та психолого-педагогічний аспекти) : навчальний посібник. Херсон: Борисфен-про, 2017. 222 с.
2. Кляп М. І. Окремі аспекти мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення. Scientific Journal «Virtus». Issue № 20. Part I, January. 2018. P. 132-135.
3. Олефір О. І. Особливості лексико-граматичної складової мовлення у дітей із загальним недорозвитком мовлення. Витоки педагогічної майстерності. 2018. Випуск 22. С. 153-157.
4. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії. / Укл. В. В. Тищенко, Є. Ю. Линдіна. Київ: «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2015. 308 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА
ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ
НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ»**

19 липня 2024 року Миколаїв, Україна

Українською, англійською та угорською мовами

*Всі матеріали пройшли оглядове рецензування
Організаційний комітет не завжди поділяє позицію авторів
За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори*

Підписано до друку 19.07.2024. Формат 70×100/16.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 14,13. Замовлення № 24/007. Тираж: 50 примірників.
Віддруковано з готового оригінал-макету.

Контактна інформація організаційного комітету:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 40, офіс 103
Телефони: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@mcnd.org.ua

Видавець: ТОВ «УКРЛОГОС Груп».
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7860 від 22.06.2023.